

Asociația profesională pentru educație și cercetare

EDU CER

Web: www.educer.eu

E-mail: vlaston@yahoo.com

Tel: 0722802165

București, 14 iulie 2008.

BILANTUL EVOLUTIEI EDUCATIEI SI FORMARII PROFESIONALE 1990-2008

Pentru sistemele de educație și formare profesională din România avem două tipuri de evaluări: cele oficiale, care spun că **"pe ansamblu stăm bine, desi mai avem și lipsuri"** și cele independente, externe și interne, care demonstrează cu date clare stagnarea acestor sisteme în **paradigma comunistă anterioară anului 1990**.

Educația este una dintre temele de maximă importanță pe plan european și mondial. Din această cauză, cu periodicitate, se evaluează starea educației prin teste internaționale. Testul european cu cea mai mare relevanță în cadrul țărilor UE este Testul PISA, în urma căruia au fost măsurați un număr de parametri de funcționare a educației în diverse țări.

România se situează în clasamente în zona inferioară la aproape toți parametrii măsurabili, zona superioară fiind atinsă în general la parametrii negativi, cu unele excepții (ex. citirea la vârste timpurii).

Conform ultimului Raport al Comisiei Europene, **jumatate dintre copiii români** cu vârsta de 15 ani au dificultăți de citire și înțelegere. Potrivit aceluiași document, din anul 2000 până în 2006, procentul românilor care nu înțeleg ceea ce citesc (analfabetism funcțional) **a crescut de la 41,3% la 53,5 %**. Procentul ne plasează **pe ultimul loc din țările europene** la știința de carte.

Discrepanțele uriașe între cele două tipuri de abordări conduc autoritățile române la regizarea de **adevurate potemkiniade**, mai ales cu ocazia examenelor de absolvire și a evaluărilor naționale, care sunt astfel organizate încât **frauda să ascundă adevărul într-o mare de minciuni**. Suntem încă tributari obiceiurilor mostenite de la comunisti, de care nu scapăm, iată,

dupa 18 ani de regim "necomunist". **Recentul examen de bacalaureat ilustreaza pe deplin aceasta teza.**

Principala cauza a esecului evolutiei din domeniu poate fi considerata **subfinantarea cronica a educatiei** din perioada 1990-2004. Este adevarat ca in perioada 2005-2008 s-au alocat procente mai mari din PIB educatiei, iar salariile cadrelor didactice s-au majorat semnificativ. S-au investit sume importante in dotarea cu echipamente informatice si mijloace de invatamant, in reabilitarea unui numar de scoli si demararea programelor nationale pentru campusuri scolare. Problemele educatiei nu stau doar in infrastructura, ci mai ales in **modernizare curriculara, perfectionarea resursei umane, salarizare diferentiata, management performant, etc.**

Ce spun evaluarile independente:

1. **Raportul Miclea, 2007:** invatamantul romanesc este **INEFICIENT, NERELEVANT, INECHITABIL si de SLABA CALITATE.**
2. **Evaluarea EDU CER, 2007 :** invatamantul romanesc **este incrementat in paradigma comunista a ultimilor 30-40 de ani.**
3. **Evaluarea EDUGATE:** Sistemul de educatie nu este organizat pentru a raspunde specific la nevoile de instruire ale copiilor, tinerilor, adultilor pe directiile lor de interes si conform cu capacitatile cognitive si cu abilitatile naturale ale acestora. De asemenea sistemul educativ nu este organizat spre a raspunde la nevoile actuale si de perspectiva a pietei fortei de munca.
4. **Aprecierea SAR, 2007:** invatamantul romanesc este **fabrica autohtona de mediocritate.**
5. Majoritatea romanilor care se afla in alte tari din Uniunea Europeana efectueaza **munci necalificate**, in agricultura si ocupatii casnice.
6. **Doar 25% dintre absolventii de gimnaziu** din mediul rural urmeaza cursuri liceale, comparativ cu 80% in mediul urban si doar 2,5-3% dintre elevii proveniti din rural urmeaza cursuri universitare.
7. **80% dintre copiii care nu participa** la nici o forma de invatamant sunt de etnie roma, ceea ce inseamna ca 28,6% din populatia roma este analfabeta. O rata de participare scazuta se inregistreaza si in randul copiilor cu nevoi educationale speciale, datorita numarului limitat de profesori calificati, infrastructurii educationale inadecvata si comunicarii precare între scoala si comunitate.

8. Romania se situeaza pe **ULTIMUL LOC** în Europa în privinta participarii la o forma de educatie a tinerilor de 15-24 de ani. Doar 41,9% dintre acesti tineri participa la vreo forma de învatamant (fata de 64,5% - Lituania, 63,4% – Polonia, 62,7% – Slovenia), ceea ce are consecinte negative asupra nivelului de pregatire a fortei de munca.
9. Evaluarea internationala PISA-2006 plaseaza invatamantul romanesc pe **locul 47 din 57 de tari**, iar alte evaluari externe (TIMSS, PIRLS) chiar si mai prost.
10. Abandonul scolar înainte de împlinirea celor 8 ani de studiu obligatoriu este în crestere (**s-a dublat între 1996 si 2006**), iar rata de parasire timpurie a scolii (cls. I – XII) era de 19 % fata de media de 14,9% în UE, cu reper in 2010 de 10%.
11. Ponderea profesorilor cu rezultate proaste sau mediocre la titularizare era, în 2007 de 60%, fata de 18% în UE.
12. Procentul adultilor care participa la forme de educatie permanenta în timpul vietii era, in 2007, de 1,3% fata de 12,5 % media în UE, adica de 10 ori mai mic.

BILANTUL 1990-2008

1. **Nu exista stabilitate, sincronizare si predictibilitate legislativa.** In lipsa unei strategii si a stabilitatii legislative, la fiecare schimbare de ministru sau de guvern se schimba politicile în domeniu, facand imposibil un cadru predictibil de evolutie, care sa permita investitii, studii de fezabilitate si impact. Mai mult, chiar atunci cand exista legi care realizeaza descentralizarea financiara si a resursei umane (legile 354 si 349/2004), ele nu se aplica. Se stie ca sistemele de educatie sunt inertiile si conservative. Exista un timp indelungat in care aceste sisteme ofera un feedback organismelor de legiferare. Modificarile legislative repetate au facut actualele legi ale educatiei incoerente si nefunctionale. Haosul si incoerenta legislativa au indus nesiguranta si proasta functionare in tot spatiul educational romanesc.
2. **Exista o prapastie între formarea profesionala si piata muncii** interne si externe, astfel incat exista un deficit imens de personal calificat in constructii, industrie, servicii, inclusiv medicale, in timp ce in piata muncii europene concetatenii nostri presteaza preponderent

munci necalificate. Planurile de scolarizare, elaborate de inspectoratele scolare, **nu tin cont de evolutia pietei muncii interne si externe**. Un exemplu: la Bucuresti, 60% din planul de scolarizare pentru anul scolar 2008-2009 este proiectat in filiera teoretica, pentru un segment de joburi in piata muncii de 15-20%, in timp ce in filiera tehnologica si scoala profesionala vor invata 30% dintre elevi, pentru un segment de joburi de 80% in piata muncii. Nu se practica, cu mici exceptii, pregatirea fortei de munca pe baza de contract de scolarizare între unitati de învățământ și agenți economici sau Consilii Locale, pentru ca nu exista un cadru legislativ atractiv corespunzător.

3. Curriculumul nu este corelat cu cerintele din piata muncii, este prea incarcat (32-36 ore pe saptamana, 14-18 discipline), continuturile sunt in multe cazuri nerelevante, nu au in vedere sa construiasca la elevi si studenti abilitati de **autoformare continua, creativitate, initiativa, gandire logica, comunicare, lucru in echipa, cuprinse in cele opt competente cheie** stabilite de Uniunea Europeana. Curricula este suprateoretizata si neaplicativa, neflexibila, plina de termeni de specialitate neadecvati varstei, neinteresanta si orientata spre trecut, proiectata ne-creativ si permitand evaluarea prin reproducere directa fara participarea motivata de interesul pentru cunoastere al elevilor. In ciuda numeroaselor avertismente, curricula romaneasca se caracterizeaza inca prin **centrarea dominantă pe transmiterea de informatii si cunoștințe, în detrimentul formării de deprinderi, aptitudini, atitudini si comportamente civice, prin dezvoltarea competențelor transferabile și a atitudinilor bazate pe valori**. In majoritatea scolilor romanesti functioneaza inca paradigma invatarii mostenite de la parinti si bunici: dictat-copiat-tocit-reprodus-uitat. Concepte moderne, precum curriculum digitalizat, biblioteci virtuale, nu si-au facut inca loc in organizarea scolara romaneasca. Nu s-au definit **competentele** pe care societatea si piata muncii le asteapta de la elevi la diferite etape ale parcursului educational. Ar fi utile liste maximale si minimale de itemi ceruti elevilor la examenele de absolvire.

4. Nu este functional in scolile romanesti conceptul european “mediu prietenos de invatare”. Am ramas tot la vechiul “magister dixit”, care nu mai corespunde actualelor generatii de elevi. Aceste generatii noi cer insistent “sa venim cu drag la scoala”. Traseele individuale de invatare reprezinta de asemenea o cerinta moderna, ignorata si ea de actualul sistem de invatamant. **Scoala de dupa scoala**, atat de

- necesara pentru suplinirea parintilor ocupati in piata muncii, functioneaza in prea putine scoli.
5. **Semnalele de alarma** ale medicilor, parintilor, asociatiilor neguvernamentale asupra factorilor de risc la sanatatea elevilor pe care ii contine actualul curriculum sunt ignorate. Nu poate fi ignorata insa contributia disconfortului generat de cerintele exagerate si nediferentiate ale curriculumului la gradul de violenta din scoli, la abandonul scolar si chiar la rata prea mare de sinucideri in randul tinerilor. **Starea de superioritate si dispret** pe care oficialii din educatie o manifesta fata de aceste semnale confirma, cu pretul sanatatii elevilor, lipsa totala de comunicare intre oficialii din educatie si partenerii de interese din societate.
 6. **Romania este cunoscuta cu un trist record** in privinta lipsei de educatie sociala si civica. Sunt deja cunoscute reactiile mediului international la adresa modului in care se comporta unii romani plecati la lucru in alte tari, incluzand aici si cetatenii romani de etnie rroma.
 7. **Nu s-a elaborat un cadru strategic** care sa includa **viziunea, valorile, misiunea, obiectivele pe termen mediu si lung** ale dezvoltarii sistemelor de educatie si formare profesionala, etapizarea evolutiilor acestor sisteme, cadrul legislativ necesar, o strategie coerentă de dezvoltare durabilă, concepută pe termen lung și punând accentul pe investiția în factorul uman, pe educație și o înaltă formare profesională.
 8. **Nu avem proiecte viabile** in educatie, realizate cu sprijinul specialistilor romani si europeni si al societatii civile din Romania, fapt de asemeni de neacceptat, desi legea 17/2007, nerespectata si nepusa in practica de catre MEdCT, infiinteaza structura necesara implementarii celor mai bune practici mondiale.
 9. **Toate programele care finanteaza infrastructura** educatiei nu sunt urmate de raportari si evaluari postfinantare independente, astfel incat contribuabilii sa stie daca banii obtinuti de guvern din taxele si impozitele platite de ei sunt utilizati eficient sau ajung in buzunarele unor afaceristi verosi, cum se intampla in multe alte domenii. In lipsa rapoartelor postfinantare, realizate de auditori de terta parte, fara o evaluare a eficientei cheltuirii acestor fonduri, nu se stie daca banii investiti isi produc efectele. Lipsa de transparenta, chiar si a celei minimale, cerute de legea 544/2001, face ca suspiciuni mari sa planeze asupra **corectitudinii licitatiilor, derularii contractelor si achitarii facturilor**. Procedurile greoaie, complicate si netransparente, alocarea tarzie a banilor, au facut ca in noiembrie

2007 200 milioane de euro destinati infrastructurii din educatie, necheltuiti, sa se intoarca la buget.

10. Programele de sprijin social, desi binevenite, se adreseaza indistinct tuturor elevilor, chiar si acelor care, prin pozitia economica a parintilor, nu au nevoie de ele. Pe de alta parte si aici lipsesc studii independente credibile, de evaluare postfinantare, care sa explice de ce in ciuda acestor programe, abandonul scolar creste, in loc sa scada, triplandu-se in 2007, fata de 2000. Promisiunile bombastice de genul “un laptop pentru fiecare elev” raman simple promisiuni demagogice, acum in prag de campanie, daca nu au acoperire in surse de finantare.

11. Pachetul de legi, promovat de ministrul Cristian Adomnitei, a fost abandonat, se pare, prin sertarele birocratiei ministeriale. Principalul obiectiv al pachetului, descentralizarea, s-ar fi putut realiza cu ajutorul legislatiei deja existente: legile 354 si 349/2004, legi organice ignorate, cu termen de intrare in vigoare deplina la 1 ianuarie 2008. Modul in care a fost conceput pachetul de legi privind educatia, fara o diagnoza, strategie prealabila, fara clarificarea obiectivelor pe termen mediu si lung, a dus la contestarea sa de catre o parte a actorilor implicati in educatie.

O asociatie de studenti apreciaza ca: “pachetul de legi ale educatiei a devenit motiv de disputa politicianista in an electoral”, sindicatul FEN il respinge, Comisia Prezidentiala pentru Educatie il contesta, profesori, experti, analisti apreciaza ca in absenta unei legi a salarizarii dupa performante si rezultatele muncii, a clarificarii prealabile a unor concepte importante (titularizare, descentralizare, autonomie universitara, etc.), pachetul de legi “**carpeste**” doar vechile legi, dar nu aduce o **viziune noua si europeana** asupra educatiei din Romania.

Chiar si asa, pachetul de legi propus de ministrul Adomnitei contine prevederi contrare intentiilor declarate: directiile judetene de invatamant raman in subordinea Ministerului, adica o descentralizare “in sens invers”, nu exista prevederi clare referitoare la descentralizarea curriculara, directorii vor da concurs tot in fata unor comisii formate din inspectorii numiti de minister, pana si directorii din invatamantul privat ar urma sa fie numiti de minister. Amanarea prezentarii acestui pachet in parlament, dovedeste nesiguranta si neincrederea autorilor pachetului de legi in propria munca.

12. Mentinerea deciziei la nivelul administratiei centrale face ca interesele locale si regionale de dezvoltare, interesele beneficiarilor, sa

fie ignorate. **Descentralizarea**, atat de discutata si clamata, prevazuta deja in acte normative neaplicate (legile 354 si 349/2004), ramane inca un deziderat. **Separarea clara si legala** a competentelor si atributiilor poate duce la un management performant. Conform principiului **deciziilor partajate**, Ministerul Educatiei ar ramane doar autoritate de reglementare si certificare, initiator de politici, strategii si proiecte, iar administratia publica locala ar urma sa administreze si gestioneze reseaua unitatilor de invatamant

13. Managementul este centralizat, politizat, nemotivat de salarii proportionale cu gradul de realizare a standardelor de performanta din contractele de management. Consiliile de Administratie din unitati ar trebui sa angajeze, revoce, salarizeze directorii executivi, fapt ce nu se intampla.

14. Nu exista in invatamant un sistem atractiv de salarizare diferentiata, motivant, avand la baza performanta si rezultatele muncii. În absenta unui astfel de sistem de salarizare, institutiile si unitatile de invatamant se confrunta cu o criza de personal calificat si performant, mai ales în domenii importante precum informatica si învățarea limbilor moderne. **In lipsa legii salarizarii**, care sa diferentieze retributiile in functie de performante si rezultatele muncii, banii injectati in salarii nu-si produc efectul dorit. Atat timp cat salarizarea se face dupa grade si vechime, conditii nici necesare nici suficiente pentru o prestatie de calitate, reminiscenta a regimului comunist, tinerii vor fugi de cariera didactica, iar ceilalti profesori vor munci cu convingerea ca orice ar face salariul merge automat. Scolile rurale sufera in primul rand de lipsa unor cadre calificate, care in absenta unor motivatii salariale si de alta natura refuza sa lucreze in aceste scoli. Managementul performant ca si formarea continua a corpului profesorat trebuie sa aiba la baza principiul **autoformarii continue MOTIVATE**. In adevar, in epoca internetului si a accesului lesnicios la orice sursa de informatie, nu se mai pune problema "formarii" continue, in sens "clasic". Ceeace lipseste este **MOTIVATIA** salariala si de alta natura. **Simpla crestere in bloc, a tuturor salariilor din invatamant, fara legarea acestora de performanta si rezultatele muncii nu va rezolva nimic.**

15. Gestiunea carierei cadrelor didactice ar fi trebuit sa treaca din sarcina statului in atributiile asociatiilor profesionale ale personalului din invatamant, ce se pot constitui pe structura si logistica Caselor Corpului Didactic (CCD-uri). Relatiile de munca din sistemul de

invatamant trebuie sa fie cele prevazute de Codul Muncii, fara alte discriminari pozitive sau negative.

16. Infrastructura este depasita, în special în **mediul rural**. În lipsa unei finantari decente, infrastructura educatiei a ramas, uneori, la nivel de ev mediu. Nu exista o strategie si proiecte coerente de remediere a acestei situatii. Desi dupa 2005 s-au alocat fonduri pentru remedierea situatii, nu se stie, din evaluari independente, la ce rezultate s-a ajuns. Introducerea internetului si a echipamentelor informatice in scolile rurale este calea cea mai sigura si lesnicioasa pentru asigurarea conditiilor de autoformare continua a resursei umane. Motivarea cu salarii mari, dar si avantaje de alt gen (atribuirea de loturi si locuinte, eventual in campusuri scolare), amplificarea rapida a constructiei de campusuri scolare care sa devina centre de educatie, formare si cultura, sunt cai de atragere a unor profesori performanti. Impreuna cu investitii in entitati economice, campusurile scolare pot constitui centre de coagulare a viitoarelor aglomerari urbane si vor atrage cadrele calificate in mediul rural.

17. Lipsesc mecanismele de feedback. Nu exista, sau nu sunt utilizate, mecanisme de analiza a eficientei, oportunitatii si legalitatii cheltuirii fondurilor publice, rapoarte postfinantare în toate segmentele, dar în special în domeniul cercetarii finantate de la bugetul de stat. Finantarea sporita din ultimii ani risca sa nu-si atinga scopurile, daca o parte insemnata din sumele alocate ajunge in buzunare private prin mecanisme de fraudă si sifonare a fondurilor publice, inclusiv la nivelul administratiei locale. Sunt necesare mecanisme de feedback si audit extern, astfel incat costurile sa fie transparente si controlabile, iar finantarea sa fie directionata doar spre acele institutii si unitati eficiente si cu o prestatie de calitate, prin raportare la referentialele stabilite prin consultarea partilor interesate si in conformitate cu cele mai bune practici europene.

18. Nu sunt operante si functionale mecanisme si institutii de evaluare si urmarire a calitatii serviciilor educationale. **Evaluarea calitatii educatiei**, in ciuda Legii 87/2006, nu-si atinge nici pe departe scopul pentru care a fost initiata. In ciuda directivei europene EN 45013, care spune ca evaluarea externa trebuie sa fie de terta parte, in Romania singurele agentii care fac evaluare externa sunt cele create de stat, ARACIS si ARACIP. Nici actualul ministru liberal al educatiei, Cristian Adomnitei, nu a inteles ca evaluarea calitatii la furnizor nu poate fi obiectiva si credibila. Asa de putin a inteles acest lucru incat tezele unice promovate de dansul au condus, datorita metodologiei

gresite ce prevedea supravegherea elevilor de catre proprii profesori, la rezultate mirobolante, conform carora o treime din elevii Romaniei sunt genii.

- 19. Nu avem, dupa 18 ani de evolutie, o masura credibila** la iesirea din sistemele de educatie si formare. In lipsa unor examene de absolvire orientate pe ce stie sa faca elevul, pe testarea competentelor legate de creativitate, initiativa, gandire logica, antreprenoriat, examenul de bacalaureat ne arata doar masura necinstei si fraudei la care se preteaza deopotriva o mare parte dintre elevi, parinti, cadre didactice, universitarii sefi de comisii. Fara feedback credibil nu se pot intreprinde masuri de corectare, de premiere, respectiv sanctionare, a actorilor implicati in pregatirea elevilor.
- 20. Finantarea uniforma a institutiilor si unitatilor scolare**, fara nici o legatura cu performanta si calitatea serviciilor prestate, masurate in termeni de valoare adaugata si valoare nou creata, nu reprezinta un factor de stimulare pentru ridicarea calitatii acestor servicii. Finantarea urmeaza elevul sau prescolarul, inclusiv in unitati private, eventual prin vouchere educationale, nu s-a pus in opera, desi este prevazuta de legea 354/2004.
- 21. Nu exista un cadru legislativ de stimulare a competitiei**, generatoare de calitate, inclusiv prin parghii finaciare. Furnizorii de servicii educationale ar trebui sa concureze pe o piata functionala, nedistorsionata de finantarea preferentiala a unitatilor de stat, care nu justifica o astfel de avantajare. **Doar competitia onesta si reglementata** este generatoare de calitate. Competitia intre scoli, intre universitati, intre profesori, intre elevi, stimulata de premierea substantiala a actorilor performanti ar fi calea pe care s-ar dezvolta in mod eficient educatia romaneasca. O piata reglementata, nedistorsionata, a furnizorilor de servicii educationale si formare profesionala este singurul drum spre performanta
- 22. Nu exista politici de stimulare a invatamantului privat**, ca alternativa la cel de stat. Existenta unui sistem privat de educatie este premiza necesara instalarii unei pietete a serviciilor educationale libere, functionale, bazata pe competitia generatoare de calitate. **Invatamantul privat ar putea constitui o alternativa viabila la invatamantul de stat**, care s-a dovedit ineficient si incapabil sa raspunda cerintelor societatii si economiei. Cu conditia sa functioneze pe o piata nedistorsionata, strict reglementata si cu certificari credibile. Nu exista nici un motiv pentru ca invatamantul prescolar privat, de exemplu, sa nu devina complementar celui de stat,

- rezolvand rapid criza de spatii si personal pentru gradinite, daca s-ar fi aplicat formula “finantarea urmeaza elevul”, inclusiv in invatamantul privat prescolar.
- 23. Nu s-au facut pasii necesari în vederea compatibilizarii** sistemelor noastre de educatie, formare profesionala si cercetare, cu cele similare din Uniunea Europeana, nu au fost preluate exemplele de bune practici din tarile cu sisteme performante. Recunoasterea diplomelor romanesti in spatiul european este periclitata din aceste motive.
 - 24. Nu exista un cadru institutional functional** pentru educarea elevilor supradotati. **Educarea copiilor cu abilitati deosebite/ trebuie sa fie facuta conform practicilor validate international, ale programelor “gifted education”, “programul integrat” si/sau ale altor programe asociate (specifice) care au la baza principiul “educatiei diferite”.**
 - 25. Nu exista un cadru legal stimulat**iv pentru participarea structurilor economice la formarea profesionala. Pregatirea fortei de munca prin Liceul Profesional ar trebui sa fie realizata la comanda si pe cheltuiala solicitantilor, agenti economici, patronate sau Consilii Locale. Finantatorii isi pot impune o parte din curricula tehnica teoretica, isi pot asigura intreaga instruire practica, garantand locuri de munca absolventilor. Liceul Profesional se poate incheia cu Bacalaureat profesional, care nu da insa dreptul de acces la facultate.
 - 26. Nu exista consiliere si orientare profesionala** realizata de specialisti, astfel incat de foarte multe ori elevii isi aleg trasee educationale fara nici o legatura cu propriile inclinatii si aptitudini si, mai grav, fara legatura cu piata muncii.
 - 27. Nu s-a realizat debirocratizarea administratiei centrale** din educatie, astfel incat 11.000 de functionari consuma anual 200 milioane de euro, fara rezultate vizibile.
 - 28. Comunitatea locala nu este implicata** prin cadru legislativ adecvat (de exemplu prin participarea relevanta in organisme de decizie), la activitatea scolilor, desi prin taxe si impozite le finanteaza.
 - 29. Educatia pentru adulti este de 10 ori mai mica decat media europeana, fara ca aceasta situatie sa deranjeze pe cineva.** Nu exista un cadru legislativ motivant pentru reconversia profesionala a somerilor. Unitatile de invatamant de stat nu sunt motivate in niciun fel sa intre pe piata furnizorilor de servicii educationale pentru adulti, iar furnizorii privati, in lipsa concurentei, nu sunt performanti. **Nu exista eforturi sistematice**, institutionalizate, de dezvoltare a educatiei permanente. Conform afirmatiilor ministrului economiei,

aproximativ 2 milioane de oameni din mediul rural nu pot intra in piata muncii datorita absentei unei calificari. Nu exista mecanisme credibile pentru validarea educatiei informale si nonformale, prin certificarea conformitatii in raport cu referentiale prestabilite si acceptate de părțile interesate

30. Invatamantul superior este departe de calitatea celui european si mondial. Astfel, nici o universitate romaneasca nu se afla printre primele 500 de universitati din lume, piata muncii are o acuta nevoie de specialisti pe care universitatile nu sunt in stare sa-i ofere. Principala cauza o constituie nerecurgerea la auditori externi, care folosind referentiale europene sa produca o ierarhie si sa puna diagnostice credibile pentru universitatile noastre. **Invatamantul superior ramane in continuare o fabrica de facut bani** din taxele incasate de la studenti, carora le „vinde” in schimb „iluzii”, pe o hartie numita diploma. Profitand de naivitatea elevilor, parintilor si studentilor, de lipsa de control a calitatii din partea agentiei de stat, ARACIS, o mare parte dintre universitatile de stat si/sau private functioneaza in regim de entitati comerciale motivate de profituri cat mai mari. Rectorii, decanii si celelalte organisme de conducere din universitati, isi umfla buzunarele proprii, profitand de „complicitatea” statului raspunzator pentru certificarea serviciilor educationale, de lipsa de competitie si incaseaza sume uriase atat de la studenti, cat si/sau de la bugetul de stat, pentru a furniza pietei muncii tineri cu „diplome” fara acoperire in cunostinte, deprinderi si aptitudini. Asa se face ca la 23-24 de ani tinerii se trezesc in piata muncii fara calificari cerute de aceasta, fara sa stie vreo meserie, dar blindati cu diplome si certificate fara valoare. **Aceasta e perspectiva oferita tinerilor de invatamantul romanesc, in momentul de fata.** Titlurile de doctor si profesor universitar, acordate la cine are pile sau da mai mult, a decredibilizat ierarhia universitara, astfel incat si putinii profesionisti pe care-i mai avem sunt scufundati intr-o mare de impostura. Familii intregi, uneori la propriu, au acaparat conducerea unor universitati pe care le conduc dupa interesele buzunarelor proprii, intr-un sistem de „privatizare de facto”, specific romaneasca.

31. Raportul Miclea: "Cu exceptia unor insule izolate de excelenta, datorate mai degraba meritelor personale decat politicilor institutionale, calitatea personalului de predare si cercetare din universitati este la un nivel foarte scazut. Nepotismul, clonarea imposturii pe criterii de „gasca”, coruptia sunt fenomene comune în universitatile romanesti. "Avem prea multe universitati pentru prea

putini studenti, prea multi profesori pentru un nivel slab al cercetarii, prea mare dispersie a banilor publici indiferent de calitatea educatiei si nici un control al relatiei dintre cantitatea de bani publici investiti si calitatea rezultatelor obtinute."

- 32. La adăpostul autonomiei universitare**, o parte dintre managerii universitatilor de stat nu dau nimanui socoteala asupra destinatiei fondurilor, inclusiv de stat, isi acorda salarii enorme, necorelate cu performantele respectivei institutii. Ministerul Educatiei trebuie sa renunte sa valideze si egalizeze diplomele si titlurile universitare si doctorale, responsabilitatea exclusiva pentru valoarea acestor diplome si titluri revenind emitentilor. Universitatile de stat trebuie conduse de manageri angajati de statul proprietar, prin concurs international. Bugetul de stat ar trebui sa subventioneze direct, prin vouchere educationale, doar acei studenti merituosi si lipsiti de resurse.
- 33. Bani destinati cercetarii**, alocati din taxe si impozite, sunt cheltuiti fara evaluari postfinantare, fara raportari asupra rezultatelor obtinute prin derularea temelor de cercetare, raportari la care contribuabilii au tot dreptul. **Cercetarea romaneasca** ar trebui finantata de stat doar in masura in care rezultatele justifica investitiile. Doar acei cercetatori, acele institute, care au rezultate relevante, apreciate dupa criteriile internationale, sa primeasca resurse financiare de la stat.

Aceasta analiza, departe de a fi exhaustiva, **demonstreaza esecul politicilor educationale din ultimii 18 ani**, politici care au plasat educatia romaneasca pe ultimul sau pe unul din ultimele locuri din Europa.

In momentul de fata, educatia si formarea profesionala nu numai ca nu au devenit **„resursa de baza in modernizarea Romaniei”**, cum spun programele de guvernare succesive, dar au ajuns **sa reprezinte o frana** in dezvoltarea tarii, prin nepregatirea resursei umane pentru piata muncii, pentru o **conomie bazata pe cunoastere**.

Prevederile programului de guvernare (acces egal și sporit la educație; calitate ridicată a educației și pregătirea societății bazate pe cunoaștere; descentralizarea și depolitizarea sistemului educativ; transformarea educației în resursă de bază a modernizării României; reconstrucția învățământului în mediul rural; combinarea eficientă a educației de elită cu educația generală;

compatibilizarea europeană și scoaterea învățământului românesc din izolarea din ultimii ani; dezvoltarea instituțională a educației permanente), **au fost realizate în proporție de cel mult 10%.**

Intreg sistemul de învățământ a fost pervertit în ultimii 18 ani de interesele de îmbogățire ale unor adevărați moguli ai educației. Fără competiția generatoare de calitate, funcționând pe o piață cu clienți captivi, profitând de naivitatea elevilor și studenților, s-a impus legea profitului cu orice pret, indiferent de nevoile de educație ale tinerilor români.

Vinovate de această situație, unică în Europa, sunt **structurile guvernamentale, ministrii, secretari de stat, Primii Miniștri, Parlamentele, înalții funcționari publici**, care n-au înțeles sau au ignorat problemele grave nerezolvate din acest domeniu. **Numirea unor politicieni provenind din afara sistemului la cârmă Ministerului Educației**, a făcut ca sistemul să stagneze, să rămână în afara curentului european de dezvoltare.

Experti din societatea civilă au atras atenția oficialilor în repetate rânduri asupra neajunsurilor semnalate mai sus, asupra **riscurilor majore** cu care se confruntă România datorită sistemelor de educație neperformante. Nu numai că au fost tratați cu o superioritate de nimic justificată, având în vedere starea dezastruoasă în care se află educația, dar într-un comunicat oficial al MEdCT au fost atacați într-un limbaj securisto-stalinist pe care-l credeam abandonat în noaptea neagră a istoriei. Singura “consolare” rezida în faptul că și Academia Română a fost tratată la fel.

COMITETUL DE CRIZA PENTRU SALVAREA ÎNVĂȚĂMÂNTULUI ROMÂNESC va continua să realizeze analize, să ofere expertiză și soluții neinfluențate de interese politice sau partizane. În perioada imediat următoare, **COMITETUL DE CRIZA** își propune să ofere soluții pentru admiterea la liceu și organizarea examenului de bacalaureat 2009.

În perspectiva viitoarei campanii electorale este corect ca electoratul să afle **din evaluări independente situația educației și formării profesionale**,

pentru ca in procesul electoral sa decida **in cunostinta de cauza.**

Prof. Stefan VLASTON, presedinte EDU CER www.educer.eu

Purtator de cuvânt al COMITETULUI DE CRIZA

Tel. 0722.802.165

**COMITETUL DE CRIZA PENTRU SALVAREA
INVATAMANTULUI ROMANESC:**

1. prof. Stefan VLASTON, presedinte EDU CER (vlaston@yahoo.com, Tel.0722.802.165), purtator de cuvânt.
2. Florian COLCEAG, presedinte EDU-GATE, presedinte IRSCA GIFTED EDUCATION Membru Club of Rome, Membru WCGTC, ECHA. NYEX. Asia-Pacific Federation, Austega, British Columbia Federation, Membru fondator a primei retele internationale de policy makers in educatia de excelenta, Membru fondator al Consorțiului European pentru Copii cu Nevoi Speciale de Educatie.
3. Prof.univ.dr.ing. Nicolae George DRAGULANESCU, Universitatea Politehnica din Bucuresti, Visiting Professor - Chung Ang University of Seoul; Auditor al calității - DGQ/ TÜV, Asesor - EFQM, PRC "J.M.JURAN", Secretar general - Fundația Română pentru Promovarea Calității, Presedinte - Liga de Cooperare Cultural-Stiintifica Romania-Franta
4. Marian STAS, presedinte Codex Pentru Leadship, Membru Aspen
5. Florinte CATARGIU expert IRSCA GIFTED EDUCATION
6. Prof. Elena SPANULESCU, Asociatia Parintilor din Romania
7. Prof. Gheorghe RADULESCU, presedinte AEACE-IP.